

робота домінує. Викладач бере участь на стадії постановки завдання, при розробленні методичних вказівок і здійснює контроль [2].

Отже, освіта сьогодні має не просто формальне статусне значення. Освіта – це набуття нових знань, певний страховий поліс у майбутнє, частина безперервного навчання та підвищення свого професійного рівня. Тому українські освітяни повинні ширше використовувати новітні підходи до освіти, а вивчення англійської мови має бути державним пріоритетом. Саме під час навчання іноземній мові у вищих навчальних закладах змішана форма навчання – це чудовий приклад використання новітніх інформаційних технологій у поєднанні з перевіреними, вже знайомими для студентів, методами навчання. Тоді для молодого покоління українців відкриється насправді глобальний освітній простір. В іншому разі, ми опинимось на «задній парті» без шансу конкурувати на світових ринках праці. Очевидно, що, впроваджуючи в навчальний процес сучасні методи навчання, можна значно підвищити його якість, зробити навчальний процес більш гнучким, стимулювати студентів до самостійної роботи. Саме методи стимулювання студентів до самоосвіти в умовах змішаної форми навчання може бути предметом наступного дослідження.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту». – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Теория и практика дистанционного обучения: Учеб. пособие / Под ред. Е.С. Полат. – М.: Изд. Центр «Академия», 2004. – 416 с.

Сехіна О.Г.

вчитель,

Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 114

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасна епоха гостро виявляє протиріччя у взаємодії суспільства і навколишнього середовища. Обов'язок берегти природу, її багатства є вимогою Конституції нашої держави. Щоб це стало нормою поведінки кожної людини, треба з дитинства виховувати почуття відповідальності за стан природи довкола.

Спочатку з'ясуємо, що таке екологічне виховання. Досить часто серед педагогів переважає думка, що йде мова перш за все про суму знань з основ екології, тобто знань про довкілля. Другою основою метою екологічного виховання вважається ознайомлення дітей з життям природи. Звичайно, ці погляди правильні. Проте мета ековиховання набагато ширша і складніша – це оволодіння екологічною етикою у всіх сферах людської діяльності. Його слід

розуміти не тільки як процес облагородження людини, її чуттєвого та естетичного сприйняття природи, розуміння її внутрішніх зв'язків, а й оздоровлення стосунків між людьми, виховання дбайливого ставлення до всього живого, коли людина свідомо бере на себе відповідальність за стан довкілля. Актуальним є гасло: «Мислимо глобально – діємо локально».

До природи треба ставитись раціонально, і кожна особистість потребує знань з екологічної культури. Любов до природи слід виховувати з раннього дитинства. Школа покликана виховувати школярів у дусі любові до рідної природи, охорони навколишнього середовища. Початкова школа – початкова ланка формування екологічної культури, екологічного мислення, засвоєння екологічних знань. Дитина приходить до 1 класу. У неї ще не сформовані стійкі погляди, переконання, інтереси. Тому завдання вчителя – сформувати мислення та екологічну культуру кожного учня, навчити молоде покоління жити за законами природи, домогтися, щоб почуття особистої відповідальності за все живе на Землі, турбота про збереження природи стали рисами характеру кожної людини. Навчання екології має бути активним, цікавим, раціональним, максимально наближеним до життя, а у навчальному матеріалі не повинно бути перенасиченості психічною інформацією, яку діти неспроможні належним чином сприйняти. В.О.Сухомлинський стверджував, що сама по собі природа не розвиває і не виховує. Залишивши дитину наодинці з нею, годі сподіватись, що вона під впливом навколишнього середовища стане розумною, глибоко морально, непримиренною до зла. Тільки активна взаємодія з природою здатна виховувати найкращі людські якості.

Учні мають розуміти природні взаємозв'язки, замислюватись, для чого людина повинна їх знати, щоб не порушувати, бо це призведе до поганих наслідків, і для природи, і для людини. Вчитель має допомагати школярам навчитись правильної поведінки у природі на основі знань і оцінки своїх вчинків. Наприклад, спостереження за природою:

- прийшла зима, падає сніг;
- іде дощ, шумить листя на деревах;
- настала осінь, золотий листопад;
- квітне сад, гудуть бджоли;
- почалася гроза, зміна фарб неба.

Урок природознавства неможливий без організації спостережень за природою, виконання різноманітних експериментів. Експерименти дають змогу педагогам зробити навчально-виховний процес цікавим і різноманітним. Сприятимуть екологічному, естетичному творчому розвитку дітей, підготують їх до вивчення природних наук у старших класах. Екологічний експеримент дає змогу полегшити дітям сприймання складних понять сучасної екології, навчити відповідально ставитися до всього живого, вести здоровий спосіб життя, передбачати екологічні наслідки людської діяльності.

Велику роль у вихованні відповідального ставлення до природи відіграють ігри і спеціальні педагогічні ситуації, що наповнені екологічним змістом. Вони мають важливе значення як засіб психологічної підготовки до майбутніх життєвих ситуацій:

- Чи треба ловити комах?
- Чи є у вас вдома друзі-звірі, птахи?
- Що означає «дружити»?
- Чи можна піймати їжака і принести його додому?

Це не дружба, адже у неволі погано. Не можна говорити «Я люблю ліс» і ламати гілки; «Я люблю тварин» – і стріляти з рогатки у птахів.

Для успішного екологічного виховання молодших школярів необхідно визначити екологічний потенціал кожного навчального предмета. Провідна роль належить таким навчальним предметам, як «Ознайомлення з навколишнім світом», «Природознавство» та «Читання». Але якщо екологічну освіту й виховання здійснювати на міжпредметній основі, то неабияку роль відіграють також уроки з математики. Зміст чинної програми дає змогу сформувати в дітей елементарні природничі і природоохоронні уявлення й поняття, виробити окремі природоохоронні уміння й навички, розкрити взаємозв'язки між природою і людиною.

З метою формування екологічних знань на уроках математики слід формувати систему задач, яка розкриває питання:

- споживання води;
- використання води в Україні;
- значення рослин у житті людини;
- скорочення лісових ресурсів та його наслідки;
- значення тварин у природі та в житті людини.

Виконуючи математичні завдання екологічного спрямування, учні починають задумуватись над проблемою поведінки в природному середовищі. У результаті аналізу відповідей, діти мають дійти висновку, що поведінка не може бути безтурботною, недбалою. Діти мають зрозуміти, що людина – невід'ємна складова частина природи, що вона своєю діяльністю впливає на навколишнє середовище, і вплив її може бути як позитивний, так і негативний.

Саме в початковій школі закладаються основи наполегливості екологічного виховання нового покоління, якому властиве особливе бачення світу як об'єкта постійної турботи. Доцільно забезпечувати розвиток тих рис особистості, які б дозволяли прийдешньому поколінню активно впливати на якість свого життя. Успіх у цій справі можливий лише за умов нового концептуального підходу до екологічної освіти наступних поколінь, стрижнем якої повинно стати формування дбайливого ставлення до природи.

Отже, можемо зробити висновок, що всім нам, мешканцям невеликої, прекрасної, але вкрай переобтяженої «плодами» людської діяльності планети, біосфера якої вже опинилася на останній межі, необхідно почати діяти. Мусимо активно рятувати природне середовище, зберігати й «ремонтувати» свій дім, що колись був чудовий, а нині почав розвалюватися з нашої вини. Але це – надзвичайно складне, важке й важливе завдання. І ефект може бути досягнутий лише в тому разі, якщо підходити до його вирішення старанно, з душею й серцем, а головне – професійно, грамотно, з урахуванням правил і законів, згідно з якими живе й розвивається Природа: народжується, набирає сили, квітне, старіє й умирає, передаючи протягом тисячоліть гени від покоління до

покоління, від виду до виду у вічному кругообігу речовин, енергії та інформації, в тісному взаємозв'язку всього живого й неживого, земного й космічного.

Список використаних джерел:

1. Василенко Г. Екологічна освіта та виховання // Початкова школа 2007.-№ 6. – С. 7-8.
2. Дробноход М. Філософія екологічної освіти // Освіта. – 1996. – 29 травня. – С. 4.
3. Кондик О. Охороняємо навколишнє середовище (екологічний проект) // Початкова школа 2008. – № 14. – С. 22.

Сікора Г.В.

студентка фізико-математичного факультету;

Науковий керівник: Атаманчук П.С.

доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО,

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ З ФІЗИКИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МИСЛЕННЯ

Мислення – це вища форма активного відображення об'єктивної реальності, що складається з цілеспрямованого, опосередкованого й узагальненого пізнання суб'єктом істотних зв'язків і відносин, предметів і явищ, у творчому створенні нових ідей, у прогнозуванні подій і дій. Воно дає можливість людині переходити від споглядання явищ до розуміння їхньої сутності, до розкриття їхніх закономірних зв'язків і відносин. Завдяки цьому людина може впливати на навколишню дійсність. Мислення є результатом розвитку відображення, тому розвиток мислення виражається у змінах його змісту, формах і прийомах. Розрізняють репродуктивний і продуктивний, конвергентний і дивергентний типи мислення.

Під час вивчення фізики у свідомості школярів накопичується певний об'єм знань про природу і суспільство. На межі цих знань знаходиться початковий рівень, у якому можна виділити область знань, що є вихідною позицією для вивчення фізичної теорії. Процес вивчення фізики можна подати у вигляді спіралі. Відхилення у формі спіралі можуть визиватися різноманітними чинниками, обумовленими як змістом матеріалу, так і методикою навчання [1].

Досвід учителів фізики свідчить, що висока ефективність уроку спостерігається тоді, коли вчитель іде на урок не тільки зі знаннями програмового матеріалу, методів і прийомів навчання, набором красивих задач і вмінням їх майстерно розв'язувати, а й з різноманітними цікавими способами і прийомами організації роботи учнів на уроці. Виникнення інтересу до фізики в учнів значною мірою залежить від методів її викладання, від того, наскільки вміло буде побудована навчальна робота. Потрібно робити все, щоб на уроці